Ankenævnet *for* Forsikring

Den 16. juni 2021 blev i sag nr. 95881:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 4/10 2020 har klageren bl.a. anført:

> "**Kort redegørelse for sagen**
> PFA har stoppet udbetalinger på min erhvervsevnetabsforsikring, da de mener jeg har afgivet urigtige oplysninger om mit helbred og min erhvervsevne. Baggrunden for deres afgørelse er overvågning af min færden i perioden 20. til 24. april 2020, 19. til 20. maj 2020 samt 25. maj 2020.
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Jeg ønsker udbetalingen på min erhvervsevnetabsforsikring samt præmiefritagelse genoptaget."

Selskabet har den 23/10 2020 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

> "**1 PÅSTAND**
> (1) Klagen kan ikke tages til følge.
> (2) PFA nedlægger derudover en selvstændig påstand om, at klager skal anerkende, at PFA har været berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne under hans pensionsordning policenr. …/… hos PFA med virkning fra den 1. juli 2020, som sket.
>
> **2 SAGSFREMSTILLING**
> 2.1 Klager har ved sin klage til Ankenævnet for Forsikring af 4. oktober 2020 alene oplyst følgende:
> 'PFA har stoppet udbetalinger på min erhvervsevnetabsforsikring, da de mener jeg har afgivet urigtige oplysninger om mit helbred og min erhvervsevne. Baggrunden for deres afgørelse er

overvågning af min færden i perioden 20. til 24. april 2020, 19. til 20. maj 2020 samt 25. maj 2020.
'

2.2 Klager har videre oplyst, at han ønsker genoptagelse af sine udbetalinger fra erhvervsevnetabsforsikring samt fortsat præmiefritagelse.

2.3 Nærværende sag omhandler således spørgsmålet om, hvorvidt klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne til PFA i forbindelse med PFA's stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse i et sådant omfang, at PFA har været berettiget til at ophæve hans erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under policenr. …/… med virkning fra den 1. juli 2020, som sket.

2.4 I forbindelse med vurderingen af dette spørgsmål skal Ankenævnet for Forsikring tage stilling til, hvorvidt klagers generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i henhold til PFA's forsikringsbetingelser.

2.5 Da klager ikke har oplyst sagen yderligere end citeret i afsnit 2.1, vil PFA derfor redegøre for baggrunden for PFA's afgørelse, samt det efterfølgende forløb. Da klager ikke har bilagslitreret de af ham fremlagte bilag, vil PFA genfremlægge disse med litrering for overblikkets skyld.

2.6 Forsikringsaftalen
2.6.1 Klager er berettiget til udbetaling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse, såfremt hans generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder, jf. de særlige forsikringsvilkår, bilag A.
…
2.7 Grundlaget for PFA's bevilling af forsikringsdækning indtil 1. juli 2020
2.7.1 PFA har månedligt udbetalt erhvervsevnetabsydelser og ydet præmiefritagelse under policenr. …/… til klager i perioden fra den 28. maj 2010 til den 1. juli 2020.

2.7.2 Bevillingen er sket som følge af, at klager i sin anmeldelse til PFA af 5. august 2010, bilag C, oplyste, at klager som følge af sine ryg- og lændeskader ikke længere var i stand til at varetage sit erhverv på fuld tid.

2.7.3 Bevillingen er fortsat under forudsætning af, at klagers generelle erhvervsevne ikke har forbedret sig. Klager er gentagne gange, herunder bl.a. i det oprindelige bevillingsbrev af 19. august 2010, jf. bilag D, samt i den efterfølgende korrespondance, herunder bevillingsbrev af 17. marts 2015, jf. bilag E, blevet orienteret om, at klager var forpligtet til straks at meddele det til PFA, såfremt hans erhvervsevne eller tilknytning til arbejdsmarkedet måtte ændre sig. Således fremgår det bl.a. af PFA's bevillingsbrev af 17. marts 2015, bilag E, at:
…
2.7.4 Klager har oprindeligt oplyst følgende om sin skade og sine smerter i sin anmeldelse af helbredsmæssige forhold af 5. august 2010, bilag C:
…
2.7.5 Yderligere har PFA modtaget kopi af FP 401, lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1, underskrevet af læge … den 13. august 2010, bilag F, hvoraf følgende fremgår: …

2.7.6 PFA foretog som led i selskabets sædvanlige løbende opfølgning et telefonopkald til klager den 17. marts 2015. Under telefonsamtalen oplyste klager bl.a., at hans helbredstilstand var

uændret, at han fortsat havde kroniske smerter, at han tog smertestillende medicin, og at han trænede tre gange ugentligt. Klager oplyste videre, at han havde pådraget sig en skulderskade efter brug af krykker, og at han nu gik til fysioterapeut to gange ugentligt. Derudover oplyste klager, at han havde fået bevilget en handicapbil.

2.7.7 Om klagers psykiske tilstand oplyste han i telefonsamtalen, at det var blevet svært at være 'udenfor samfundet' ved at gå hjemme hver dag, og at han derfor overvejede muligheder for frivilligt arbejde, såsom at være besøgsven eller øvrige frivillige beskæftigelser, der ikke krævede noget af klager fysisk.

2.7.8 Klager blev under telefonsamtalen af PFA oplyst om, at indholdet og omfanget af hans aktiviteter ville indgå i vurderingen af hans erhvervsevne, som det hidtil havde gjort, i overensstemmelse med klagers forsikringsbetingelser.

2.7.9 I forlængelse af samtalen den 17. marts 2015 sendte PFA klager bevillingsbrevet, der er vedlagt som bilag E.

2.7.10 PFA har derudover modtaget et opfølgningsskema dateret og underskrevet af klager den 1. april 2020, bilag G, hvor klager bl.a. oplyste følgende:
…
2.7.11 PFA har endvidere modtaget funktionsevneskema II dateret og underskrevet af klager den 14. april 2020, bilag H, hvoraf følgende fremgår: …

2.7.12 PFA har derudover modtaget en speciallægeerklæring udarbejdet af overlæge, speciallæge i neurokirurgi …, den 20. maj 2020, bilag I, hvor det bl.a. fremgår:
…
2.7.13 PFA har derudover den 9. januar 2012 modtaget kommunale akter fra … Kommune. Et uddrag herfra fremlægges som bilag J. Af bilag J fremgår, at klager den 1. september 2011 blev bevilget førtidspension.

2.7.14 De ovenfor anførte oplysninger er - blandt andre - indgået til brug for PFA's vurdering af klagers erhvervsevne og dermed som en del af grundlaget for stillingtagen til fortsat bevilling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse under klagers erhvervsevnetabsforsikring.

2.7.15 Der er i alt blevet udbetalt kr. 1.949.216,00 i erhvervsevnetabsydelser til klager, ligesom der er ydet klager præmiefritagelse med i alt kr. 953.078,72 under policenr. …/….

3 GRUNDLAGET FOR PFA'S OPHÆVELSE AF FORSIKRINGEN
3.1.1 Ved brev af 19. juni 2020, bilag K, meddelte PFA klager, at PFA agtede at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse, under klagers pensionsordning hos PFA med virkning fra den 1. juli 2020, idet klager efter PFA's opfattelse bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne i forbindelse med PFA's stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse. Subsidiært fordi klager i strid med sin forpligtelse hertil bevidst har undladt at give PFA meddelelse om, at hans erhvervsevne er forbedret.

3.1.2 Ophævelsen af erhvervsevnetabsforsikringen og retten til præmiefritagelse skyldes, at PFA i forbindelse med vurderingen af klagers erhvervsevne er kommet i besiddelse af et bredt udvalg af

oplysninger, der viser, at de af klager afgivne oplysninger omkring omfanget og nedsættelsen af hans erhvervsevne samt karakteren af hans klager er helt uforenelige med hans faktiske aktivitets- og funktionsniveau.

3.1.3 Indledningsvis kan det oplyses, at PFA, i sager hvor der kan være grund til at formode, at en forsikringstager har afgivet urigtige oplysninger om nedsættelsen af sin erhvervsevne, indleder undersøgelser af forholdet med henblik på at afdække, hvorvidt der er tale om en begrundet mistanke. På denne baggrund træffer PFA beslutning om, hvorvidt der er grundlag for enten at fortsætte eller ophøre med at yde forsikringsdækning. I sager, hvor der foreligger dokumentation for, at den pågældende forsikringstager bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne, vil PFA sædvanligvis ophæve forsikringsforholdet som følge af forsikringstagerens væsentlige tilsidesættelse af sine kontraktretlige forpligtelser over for selskabet - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt.

3.1.4 Det skal i den forbindelse understreges, at ethvert undersøgelsesskridt, som PFA foretager som led i ovennævnte skadepolitik, altid sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, de på området gældende regler om god skik samt det til enhver tid gældende branchekodeks.

3.1.5 Som led i PFA's undersøgelse af mistanken om svig iværksatte selskabet observationer af klager. Oplysningerne foreligger blandt andet dokumenteret i form af observationsrapporter og foto-/videooptagelser, som er foretaget i perioden den 20. april 2020 til den 24. april 2020, den 19. maj 2020 til den 20. maj 2020 samt den 25. maj 2020, i alt 8 observationsdage.

3.1.6 Observationsrapporterne fremlægges som bilag L. I tillæg hertil fremlægges en aktivitetsoversigt over de samlede observationer som bilag M. De fulde videooptagelser af klager med sløring af bipersoner fremlægges som bilag N. Videooptagelserne skal sammenholdes med observationsrapporterne, hvori der er henvist til de enkelte videoklip.

3.1.7 Ved observationerne er det konstateret, at klager har et betydeligt aktivitets- og funktionsniveau, og at klager funktionsmæssigt fremstår med væsentlig større erhvervsevne end det til PFA oplyste, jf. nedenstående detaljerede gennemgang i afsnit 3.1.22. Det er således konstateret, at klager har et højt aktivitetsniveau med flere aktiviteter på samme dag.

3.1.8 Det blev videre ved observationerne konstateret, at klager under hele observationsperioden var aktiv i sin dagligdag uden tegn på træthed, og at han tværtimod var i stand til at udføre flere forskellige former for fysisk krævende og belastende aktiviteter i længere perioder. Det er således ved observationerne konstateret, at klager i den første observationsuge på 5 dage havde et aktivitetsniveau på minimum 33 timer og 14 minutter. I den anden observationsuge på 2 dage havde klager et aktivitetsniveau på 11 timer og 39 minutter. I den tredje observationsuge, hvor der alene er foretaget observationer en enkelt dag, havde klager et aktivitetsniveau på minimum 10 timer og 59 minutter.

3.1.9 Det fremgår af observationsmaterialet, at klager ofte var i byggemarkeder, hvor han håndterede tunge og vanskeligt håndterbare genstande. Klager blev således observeret gående med trælister, to gange 10 liters malerspande (én i hver hånd), tagplader, træbrædder og metal-/jernstænger, når klager forlod byggemarkeder samt ved ankomst til hans egen adresse.

3.1.10 Det fremgår også af observationsmaterialet, at klager udførte forskellige bygge-/renoveringsprojekter hjemme hos ham selv og hos andre. I den forbindelse blev det konstateret, at klager ubesværet var i stand til at håndtere værktøj i akavede stillinger, foretog vrid i overkroppen, arbejdede på stiger samt flyttede stiger, mens han arbejdede på dem, ved skiftevis at vrikke og hoppe sidelæns med stigen.

3.1.11 Klager blev derudover i et tidsrum på 1 time og 38 minutter observeret kravle op og ned af en stige 23 gange i forbindelse med et projekt på sit eget tag.

3.1.12 Det blev videre observeret, at klager foretog fugearbejde, hvor han ofte bøjede sin ryg 90 grader på trods af, at han kunne have sat sig på knæ, såfremt han oplevede smerter ved bøjning af ryg og lænd.

3.1.13 Det blev endvidere observeret, at når klager foretog indkøb, benyttede han sig ikke af skånestillinger eller skåneløft, idet han ubesværet bøjede sig forover og håndterede varer, bl.a. når han tog dem ned fra høje hylder, op fra lave hylder eller lagde varerne fra indkøbskurven op på båndet. Det kunne heller ikke konstateres, at klager havde behov for at udvise skånehensyn, når han flyttede varer fra indkøbskurven ind i sit bagagerum på sin handicapbil.

3.1.14 Det kunne derudover konstateres, at klager problemfrit og uden besvær var i stand til at bevæge sig på ujævnt terræn i forbindelse med renovering af og ophold på [skib]. Klager blev i denne forbindelse set arbejde en hel dag med male- og renoveringsarbejder på [skib], hvor han bl.a. i længere tid stod på et usikkert underlag i form af en flydende pram. Klager blev derudover observeret hoppe ned på prammen uden støtte, idet han havde en stige i den ene hånd og en teleskopstang i den anden.

3.1.15 Af observationsmaterialet kan endvidere konstateres, at klager uden besvær var i stand til at løfte/bære tunge effekter, ligge på knæ, stige op fra prammen til kajkanten samt placere sig i akavede stillinger i korte såvel som længere perioder. Som nævnt ovenfor arbejdede klager f.eks. i 10 timer og 59 minutter på én enkelt dag ved [skib]. Det fremgår også af observationsmaterialet, at klager uden problemer med begge arme kunne trække arbejdsprammen hen langs skibet for derved at arbejde videre på den anden side af skibet. Det bemærkes endvidere, at klager var i stand til at køre bil flere timer om dagen.

3.1.16 Under hele observationsperioden bevægede klager sig upåfaldende og uden tegn på funktionsindskrænkninger med undtagelse af en periode på halvanden time den 20. maj 2020, hvor klager anvendte en rollator i forbindelse med, at klager skulle til speciallægeundersøgelse. Som det fremgår af speciallægeerklæringen af 20 maj 2020, bilag 7, er der dog intet lægeligt belæg for anvendelsen af rollator, hvilket også er bekræftet ved observationsmaterialet. Klager er ikke på noget andet tidspunkt i observationsperioden set med gangbesvær eller med behov for at anvende sin rollator.

3.1.17 Der er således i observationsmaterialet ingen som helst indikation af, at klager skulle have de fysiske udfordringer, som han har oplyst til PFA, eller at han skulle have behov for at tage særlige skånehensyn.

3.1.18 PFA har derudover foretaget internetundersøgelser fra offentligt tilgængelige kilder, bilag O. Af internetundersøgelsen fremgår bl.a., at klager den 23. maj 2020 lavede et opslag på sin of-

fentligt tilgængelig Facebook-konto, hvoraf det fremgår, at han har sat nye vinduer i sit hus. Dette bekræftes videre i kommentarfeltet.
3.1.19 Dette stemmer overens med observationsmaterialet, hvoraf det også kunne konstateres, at klager den 19. maj 2020 fik leveret nye vinduer og døre i sin indkørsel, og at han var iført arbejdstøj hele dagen.

3.1.20 Det fremgår derudover af bilag O, at klager den 27. marts 2020 har lagt sin fliseterrasse om og sat et flethegn op i umiddelbar forlængelse heraf. Dette arbejde må også anses for at være særdeles fysisk krævende og uforeneligt med klagers oplyste lidelser.

3.1.21 Endelig fremgår det af bilag O, at klager i perioden 2017-2020 har deltaget i mange lystfiskerture, herunder en uge lang fisketur til [land] fra den 25. august 2018. De vrid, der foretages i kroppen, rygknoglerne og rygmuskulaturen under lystfiskeri, må også anses for særligt belastende for en person med klagers oplyste lidelser. Der er således i observationsmaterialet ingen som helst indikation af, at klager skulle have de anførte udfordringer, herunder at han skulle være særligt smertepræget, eller at han tager særlige skånehensyn.

3.1.22 Ankenævnet opfordres til at gennemse det fulde observationsmateriale, som dokumenterer klagers aktivitetsniveau og funktionsevne. Opmærksomheden skal dog særligt henledes på følgende sekvenser i de af PFA foretagne videoobservationerne på USB-stikket, bilag N:

2020.04.20-0838 til -0859 [Klageren] bukker sig uden gener, går uden gener eller rollator og bærer trælister samt store spande med maling eller olie til sin bil, uden at tage skånehensyn, så som at anvende vogn, der var til rådighed ved byggemarkedet.

• Video 2020.04.23-0804
Klager ses bære langt stålrør/tagrende.
• Video 2020.04.24-1046-1058
Klager ses bukke sig forover med buk i ryggen gentagne gange under en indkøbstur. Klager ses løfte varer fra indkøbsvogn ind i sin bil uden skånehensyn eller lignende.
• Video 2020.05.19-0806
Klager ses hente morgenbrød iført arbejdstøj den dag, han fik leveret vinduer.
• Video 2020.05.20-1207-1222
Klager foretager igen indkøb hvorunder han bukker sig forover uden skånehensyn, og løfter fyldte og synligt tunge indkøbsposer ind i sin bil uden brug af indkøbsvogn eller anden form for hjælp.
• Video 2020.05.20-1418-1419
Klager bevæger sig med normal gang og uden nogen form for gangbesvær over mod indgangen til [hospital]. Klager stopper derefter op, for at vende om og gå tilbage til sin bil. Klager finder en rollator i sin bil, og bevæger sig efterfølgende med tydelig langsom gang og brug af rollator tilbage til indgangen til [hospital]. Dette er første (og eneste) gang i observationsperioden, at klager går med gangbesvær eller brug af rollator. Klippet kan ses fra to vinkler.
• Video 2020.05.20-1600-1601
Klager bevæger sig tilbage til sin bil efter afsluttet besøg på [hospital]. Klager benytter sig igen af rollator og med synligt gangbesvær. Dette er sidste gang, at klager observeres bruge en rollator eller have gangbesvær.
• Video 2020.05.25-0855-1906
Klager ses iført arbejdstøj, hvor han henover en hel dag bistår med vedligehold og maling af [skib].
sekvenser gennemgås nedenfor.

• Video 2020.05.25-1002
Klager træder fra prammen op til havnekanten uden problemer eller behov for støtte eller hjælp.
• Video 2020.05.25-1004
Klager ses hoppe fra havnekanten ned på prammen. Han havde en stige i den ene hånd og en teleskopstang i den anden.
• Video 2020.05.25-1052
Klager ses ligge på knæ og male [skib] ud over kanten på den flydende pram.
• Video 2020.05.25-1104
Klager ses stå i flere forskellige positioner og male [skib] med udstrakte arme.
• Video 2020.05.25-1108
Klager ses trække den flydende pram om på den anden side af [skib]. Det fremgår af klippet, at klager bruge mange kræfter og vrider i sin ryg, for at manøvrere prammen over på den anden side. Processen tager mange minutter, hvor klager konstant trækker i reb og skib.
• Video 2020.05.25-1142 Klager ses stå på den flydende pram, nu på den modsatte side, hvor han maler [skib].
• Video 2020.05.25-1430
Klager ses løbe hen ad skibsdækket for at springe ind på land og gribe en fortøjning, som han fastsætter.
• Video 2020.05.25-1633
Klager ses fortsat stå på den flydende pram, hvor han maler [skib]. Klager har på dette tidspunkt været aktiv med maling og vedligehold i ca. 7,5 time.
• Video 2020.05.25-1757
Klager ses stå på en stige på den flydende pram, hvor han i en akavet stilling maler [skib]. Klager har på dette tidspunkt været aktiv med maling og øvrigt vedligehold i over 9 timer.
• Video 2020.05.25-1906
Klager forlader havnen i …, efter ca. 10 timers maling og vedligehold af [skib].

3.1.23 Ovenstående er blot et udsnit af de observationer, som PFA har foretaget af klager, og som dokumenterer, at han har et højt funktions- og aktivitetsniveau.

3.1.24 Det er PFA's opfattelse, at de ovennævnte oplysninger og observationer er uforenelige med de oplysninger om omfanget og karakteren af klagers gener og hans funktions- og aktivitetsniveau, som han har oplyst til PFA, og som skulle udgøre grundlaget for PFA's beslutning om fortsat bevilling af erhvervsevnetabsydelser samt præmiefritagelse.

3.1.25 Det fremgår af PFA's forsikringsbetingelser, bilag A, samt af det tidligere fremsendte bevillingsbrev til klager, bilag E, at han er forpligtet til at oplyse PFA herom, hvis hans erhvervsevne forbedres. PFA har ikke modtaget orientering fra klager om de ovenfor nævnte forhold, ligesom de oplysninger, som PFA har modtaget fra ham, ikke stemmer overens med de af PFA foretagne observationer.

3.1.26 Der er herefter intet i de oplysninger, som PFA nu er i besiddelse af, som antyder, at klager skulle have de anførte funktionsindskrænkninger med den virkning, at hans erhvervsevne skulle være reduceret med mindst halvdelen, som der kræves efter forsikringsbetingelserne.

3.1.27 Det er således PFA's opfattelse, at klager væsentligt og groft har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for selskabet - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt - idet klager har forsømt sin forpligtelse til at give PFA sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne i

forbindelse med PFA's stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse under forsikringen. Subsidiært at klager, i strid med sin forpligtelse hertil, bevidst har undladt at give PFA meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret.

3.1.28 På baggrund af ovenstående er det PFA's klare opfattelse, at PFA har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen og retten til præmiefritagelse under klagers pensionsordning med policenr. …/… hos PFA med virkning pr. 1. juli 2020, som sket.

3.1.29 Det bemærkes, at klager gentagne gange er blevet orienteret om, at oplysningerne, afgivet til PFA, skal være sandfærdige og fyldestgørende, ligesom klager er blevet orienteret om de mulige konsekvenser af en manglende efterlevelse heraf. Således fremgår det af funktionsevneskemaet, bilag H, underskrevet af klager den 14. april 2020: 'Jeg erklærer, at mine besvarelser og oplysninger er i fuld overensstemmelse med sandheden. Jeg er klar over, at urigtige oplysninger eller fortielser kan medføre, at erstatningen nedsættes eller bortfalder. '

3.1.30 Endvidere fremgår det på forsiden af opfølgningsskemaet, bilag G, underskrevet den 1. april 2020, at: 'Vi beder dig om at udfylde opfølgningsskemaet så grundigt som muligt og gør venligst opmærksom på, at det er vigtigt, at dine oplysninger til PFA er i fuld overensstemmelse med sandheden, og at du ikke fortier noget. Afgiver du urigtige oplysninger, eller undlader du at afgive relevante oplysninger, kan det få betydning for din udbetaling ved nedsat erhvervsevne.'

3.1.31 Det bemærkes endvidere, at klager fik lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger til ovenstående forhold, herunder det fremsendte dokumentationsmateriale, inden udbetalingen af erhvervsevnetabsydelser blev indstillet, gennem et møde den 11. august 2020 med PFA's advokat, men at ingen af de fremkomne bemærkninger på mødet gav PFA anledning til en anden vurdering. På mødet udleverede klager endvidere en skrivelse fra klagers tidligere advokat dateret 7. august 2020, bilag P. Ved brev af den 24. august 2020, bilag Q, fremsendte PFA's advokat på vegne af PFA et brev til klagers daværende advokat, hvori klager blev oplyst, at PFA fastholdte sine konklusioner i bilag K. PFA har ikke efterfølgende hørt fra klager eller klagers advokat.

3.1.32 PFA har i ophævelsesbrevet taget forbehold for at kræve allerede udbetalte ydelser tilbagebetalt. Dette forbehold fastholder PFA.

3.1.33 Hvis ankenævnet måtte finde, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsordning med policenr. …/… hos PFA med virkning fra den 1. maj 2020, som sket, gøres det gældende, at klager ikke længere opfylder betingelserne, idet hans erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst halvdelen, således at PFA er berettiget til at stoppe udbetalingerne

4 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER

Det gøres gældende, at PFA har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne i forbindelse med PFA's vurdering af klagers fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelser. Subsidiært at klager bevidst har undladt at give PFA meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret i strid med sin forpligtelse hertil.

Klager har således væsentligt tilsidesat sine kontraktretlige pligter over for PFA, herunder sin loyale samarbejds- og oplysningspligt.

På den baggrund er det PFA's opfattelse, at PFA er berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsforsikring fra den 1. juli 2020, som sket. Subsidiært gøres det gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse."

Klageren har den 2/12 2020 bl.a. anført:

"Jeg er særdeles overrasket over de fremsatte beskyldninger om, at jeg skulle have afgivet urigtige oplysninger af svigagtig karakter overfor PFA, og at PFA på baggrund heraf har truffet beslutning om, at ophæve min erhvervsevnetabsforsikring hos PFA. Jeg har følgende bemærkninger til PFA's svar.

Den 14 januar 2009 kom jeg ud for en arbejdsulykke … Jeg prøvede to gange at komme tilbage til arbejdsmarkedet, var ude på [arbejde] i perioden 08-04-2009 til 23-06-2009 og sidste gang 17-10-2009 til 16-01-2010. Og jeg kunne ikke holde til det, og kort tid efter jeg kom hjem blev jeg indlagt på [hospital] i ca. 6 måneder og sad i kørestol da jeg blev udskrevet fra sygehuset.

Da jeg i 2010 blev tilkendt udbetaling i henhold til erhvervsevnetabsforsikring og året efter tilkendt førtidspension, var jeg igennem et omfattende udredningsforløb, herunder udarbejdelse af speciallægeerklæringer, samt afklaring af min erhvervsevne. I intet af det medsendte materiale tyder noget på, at jeg ikke i fuldt omfang har medvirket loyalt og ærligt i forbindelse med undersøgelserne og de oplysninger, jeg selv skulle afgive vedrørende mine helbredsforhold og arbejdsevnen. I den speciallægeerklæring, som min daværende bopælskommune lod udarbejde til brug for indstillingen om førtidspension, har speciallægen beskrevet mig, som troværdig i forhold til de oplysninger, som jeg afgav. Bemærker i den forbindelse, at der i overlæge … erklæring af 20. maj 2020 er konstateret overensstemmelse mellem de subjektive klager, som jeg har og har haft, samt de objektive fund. Min helbredstilstand er i dag stort set som den var, i 2010 da jeg blev tilkendt udbetaling via erhvervsevnetabsforsikring og efterfølgende i 2011 førtidspension.

Den eneste reelle forbedring, som jeg har oplevet i de forløbne 10 år er, at jeg ikke længere har besvimelsesanfald, som følge af opståede smerter. Dette skyldes ingenlunde at jeg ikke længere har smerter, men at jeg via smertebehandling, jeg har været tilknytte [hospital] smertecenter, og til dels har lært at håndtere smerterne, og dels har lært, hvordan jeg skal skåne mig selv i forhold til, at de voldsomste smerter opstår.

I perioden omkring 2010 og i årene efter havde jeg et betydeligt forbrug af medicin, herunder stærk smertestillende medicin. Særligt et af de ordinerede gigtpræparater gjorde, at jeg i 2016 fik at vide, at min lever ganske enkelt ikke ville kunne holde til det fortsatte medicinforbrug. Den lægelige vurdering, at jeg i så fald ville have oplevet et leversvigt. Disse oplysninger fremgår af lægejournalerne og er refereret i overlæge … erklæring.

De sidste par år har jeg i et vist omfang og periodevist anvendt cannabisolie som erstatning for den smertestillende medicin. Cannabisolie virker ret godt på mine smerter, men jeg tør dog ikke anvende cannabisolien kontinuerligt, idet virkningen af denne i så fald vil blive afsvækket med tiden. I de perioder, hvor jeg anvender cannabisolien, nedsættes min smerter betragteligt. Smerterne forøges tilsvarende i de perioder, hvor jeg ikke anvender cannabisolie. Jeg har ikke skrevet om cannabisolie i de erklæringer som jeg har fået stillet af PFA, da de har spurgt om hvilken medi-

cin jeg bruger. Da jeg ikke kan få det via min egne læge, men køber det på nettet, ser jeg det ikke som medicin, der er ordineret af en læge.

Den anden ændring, er kostomlægning som har ført til at jeg har tabt ca. 50 kg og i øvrigt benyttet daglig fysisk træning som smertetakling. Disse oplysninger er ligeledes afgivet til PFA og indgår i overlæge … erklæring.

Jeg fået bevilliget et korset, som jeg kan anvende efter behov. Korsettet giver mig både lettere forøgede bevægelsesmuligheder, idet korsettet støtter og derfor i begrænset omfang afhjælper de smerter, som jeg konstant har, men som straks forværres ved enhver form for bevægelse uden. Korsettet giver dog samtidig bevægeindskrænkninger, som det ses af flere af de fotografier, som er taget af mig.

Jeg er blevet anbefalet, at jeg anvender korsettet i så begrænset omfang som muligt, idet skadevirkningen af korsettet er, at den muskelopbygning, som jeg har formået at optræne og gør en stor indsats for at vedligeholde, forringes ved anvendelse af korsettet. Jeg bruger korsettet på den måde, at når jeg tager en jakke på så har jeg også korsettet på. Aktiviteten er oplyst overfor PFA

Den 01.02.2016 til 31.08. 2018 havde jeg skåne job, (Se bilag 1 Jobbank) ved [virksomhed], det blev sat op via jobbanken, som også tog kontakt til PFA for at høre hvor meget jeg måtte arbejd, de fik at vide at jeg måtte arbejd Max 10 timer om ugen før de ville ændre i mine udbetalinger. Jeg valgte 2 gange 4 timer om ugen. Jeg valgt at stoppe pga at jeg flytte længere væk fra [virksomhed], der var også perioder hvor jeg havde svært ved mit arbejde, fik for mange smerter. En af de aktiviteter, som jeg kan foretage mig i dag, er ganske rigtigt lystfiskeri. Lystfiskeri indebærer ikke tunge løft og kan udføres både stående og siddende med de nødvendige pauser. Hvad der ikke fremgår af de vedhæftede fotografier er, at jeg har anskaffet mig en jagtstol, som jeg kan hvile på i forbindelse med fiskeriet, samt at min fiskestang vejer ca. 600 gram, Den beskrivelse PFA kommer med er ren gæt, da man kun bruger armene når man fisker og ryggen er ret, der hjælper korsettet mig, i [land] hvor jeg fisker er der mange pladser som er handicap venlige. Igennem [fiskerklub], er jeg med i en fiskeskole, som tager børn med ud og fiske, samt ældre mænd som er blevet alene. Disse ture foregår enten ved en … sø, hvor der bænk og bord eller ved steder hvor vi kan køre helt ned til vandet. Der er rige muligheder til at hvile sig, når der fiskes. Aktiviteten er oplyst overfor PFA.

Det er korrekt, at jeg havde anskaffede mig en båd, men det ophørte hurtigt, da jeg ikke kunne holde til at håndtere båden, ligesom sejlads i en mindre båd, gav for mange stød i kroppen.

Jeg har fået bevilliget en handicapbil af … kommunen den 19 august 2013. Før man kommer i betragtning til en handicap bil, skal man igennem en Gangtest, derefter bliver man nøje udvalgt efter test af flere mulige biler i samråd med en fysioterapeut. Bilen er indrettet med kran, som skal hjælpe med løft af tungere ting.

Af de fremlagte fotografier fremgår det, at nogle terrassefliser er blevet lagt om. Omlægningen af den mindre terrasse, som ses på fotografiet, bestod i, at min kone foretog omlægning af de yderste fliserækker, som var 'skredet'. Jeg rørte ikke fliserne, men lavede ganske rigtigt det flethegn, som ligeledes ses på fotografierne. Den beskrevne løbetur der er på min Facebook side, blev udført af min kone som havde lånt min [smartwatch], et trænings-ur. Uret var indstillet således, at

det selv opdaterer min Facebook-side. Jeg havde ikke regnet med, at oplysningen om løbeturen blev lagt op på min Facebook-side. Min kone har nu fået sit eget ur.

Den 08.10.2017 gennemførte jeg Fitnessinstruktør uddannelse igennem [organisation] (Se bilag 2 uddannelsesbevis) og har været tilknyttede [fitnesscenter], som instruktør, min mål gruppe er de ældre, samt dement og deres pårørende, for de giver så meget tilbage, at man kan blive høj af det. For at lære nye ting, og videreudvikler mig, har jeg deltaget i en rejse til [rejsedestination] arrangeret af [organisation] for instruktører. På fotoet lærer jeg hvordan man indstille en motionscykel således, at den kan anvendes til træning for de ældre personer, ligeledes var der var mange workshop i løbe af dagen, man kunne komme og gå til de forskellige workshop, som jeg har delt på min Facebook-side. For at holde til flyveturen på ca. 4,5 time anvendte jeg mit korsettet og fik et sæde med ekstra benplads. Aktiviteten er oplyst overfor PFA

Vedrørende Observationsrapport må jeg sige, at der bliver forudtage mange ting som ikke stemmer overens, med hvad de skriver, der bliver gættet og de tager kun det med som kan bruges mod mig.
I deres brev henfører PFA '3.1.4 Det skal i den forbindelse understreges, at ethvert undersøgelsesskridt, som PFA foretager som led i ovennævnte skadepolitik, altid sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, de på området gældende regler om god skik samt det til enhver tid gældende branchekodeks.' Det sætter jeg spørgsmål ved.

Den 25.06.2020 kl. 14 har jeg et møde med min advokat …, som har kontor i [by], om formiddagen vasker jeg min bil, og under bilvasken falder der en GPS sender, som jeg tager med til min advokat, han har haft den liggende mens Advokaterne skriver sammen, og senere i samråd med min advokat laver jeg en politianmeld på mit fund (J. nr …).

Den 22.01.2020 havde jeg min bil til undervognsbehandlet og ingen GPS sender fundet, samt at den 23 marts 2020 var bilen til service, uden nogle GPS sender fundet. Jeg har vanskeligt ved at forestille sig, at nogen skulle kunne have interesse i at følge min færden og dermed muligt overtræde straffelovens § 264 B.

Den 20. 04.2020 i observationsrapport hvor de siger 'Kl. 0723 kørte [bil] fra stedet med en med en mandlig fører bag rattet, der blev genkendt som værende identisk med [klageren]. Der var tilkoblet en trailer (reg. nr. xxxx-…) til bilen. Han kørte i retning mod ….' Jeg hedder … og ikke …. De glemmer at jeg havde min kone med og hun blev sat af i [by] og besøget i [by] havde i øvrigt alene social karakter

Jeg har kontaktet [byggemarked] i [by], som oplyser, at der ikke er givet tilladelse til foto- og lydoptagelse i byggemarkedet, og at [byggemarked] ikke giver sådanne tilladelser.

Jeg indkøbte to lister og 2 stk. 6 liter spande med maling Max 13 kg. Anden gang jeg gik ind i [byggemarked], var også nogle lister og to stikkontakter, samt nogle tætningslister. Max 8 kg (se bilag 3 A og 3 B …). Alt indkøb var til mig selv. I PFAs rapport står der 2 spande maling af 10 liter. Det er gætterier samt at de skriver tagplader, træbrædder og metal-/jernstænger, ved ikke lige hvor de har det fra, det er ikke fra deres overvågning. Ifølge fotoet (kl. 8.38) ses det tydeligt, at jeg bukker mig i benene i stedet for i ryggen, hvilket skyldes, at jeg anvender korset. På fotoet (kl. 8.52) ses det, at jeg spænder i kroppen, præcis som jeg har lært det til træning.

I henholdt til Overvågningen så miste privatdetektiven mig kl. 0902 ved [byggemarked] og finder mig parkeret i en privat indkørsel på [vej] i [by]. Traileren var spændt fra og holdt parkeret ud for adressen. Der er en imponerende bedrift al den stund, at … er en ret anseelig by. (se bilag 4. …)

Ved besøget hos min gode venner i [by], var den eneste aktivitet, jeg udførte, var at skiftede en stikkontakt. Jeg erindrer ikke at have anvendt slibemaskine, men skar et hjørne af stikkontakten med en nedstryger.

Den 21.04.2020, Havde vi besøg af en god ven, som hjalp mig med de tagplader, som gøres rene, er ganske tynde PVC-plader, som stort set ikke vejer noget. Jeg undrer sig over observationernes karakter, idet det er ret vanskeligt eller næste muligt at se udestuen tag fra vejen, eller se hvem som går i haven, synes at det er sjovt at privatdetektiven ikke kan se at der to personer. Hele dagen havde jeg taget cannabisolie og brugt mit korset.

Den 22.04.2020 Hjælper min ven mig færdig med taget og bliver hentet omkring kl. 0830 i henhold til Overvågningens rapporten, er det kun mig i bilen, Men min kone og jeg skulle hente min [familiemedlem], for at køre hende til Øjenlægen, som ligger tæt ved [gade] i [by]. På vej hen til min [familiemedlem] mister privatdetektiven igen mig, må sige at han er ret god til at finde folk … Vi køre alle tre ind til Øjenlægen. Jeg gik en tur, mens [familiemedlem] var ved øjenlæge og jeg var i den forbindelse ganske rigtigt inde i en boghandel. Mens jeg kørte for min [familiemedlem], kan man også se at jeg har ret ryg på de bilder der er taget. Derefter kører jeg … storcenter, som ligger på [vej], Der finder Privatdetektiven mig siddende på en bænk ved storcenteret, hvor han igen har tabt mig. Min kone og [familiemedlem] går ind og handler ind til en frokost, som vi indtager …. Det er rigtigt at min kone og jeg køre ind til et byggemarked i [by], Der blevet taget billeder og video af mig i butikken.

Jeg har kontaktet [byggemarked] i [by], som oplyser, at der ikke er givet tilladelse til foto- og lydoptagelse i byggemarkedet, og at [byggemarked] ikke giver sådanne tilladelser. Denne dag har jeg også taget cannabisolie og brugt mit korsettet.

Den 23.04.2020 Er det rigtigt at jeg køre til maskinværksted i [by]. Det er ikke en jern stang men en aluminium vinkel skinne 20 x30 mm 3 mm og 6 meter lang. Vægt 2,4 kg den var lagt på er forskallings bræt for ikke at bøje. Så det hele med bræt og vinkel skinnen vejede nok 5 til 6 kg Det er rigtigt at jeg vaske PVC-plader, på traileren, jeg brugte to brædder hvor PVC-plader, lå på så de ikke bøjer, når jeg gjorde dem rene. Fra overvågning rapporten kl. 1005, det privatdetektiven skriver er, at jeg står på en stige, passer ikke, jeg havde lånt et lille rullestillads som kørte jeg kørte rundt på inde i udestuen, man kan kun se den del af min overkrop som stak over udestuetaget og kun hvis du gik tæt på vores buske langs vejen, jeg var ikke på noget tidspunkt oppe på huset tag, kun på udestuetaget. De 25 gange privatdetektiven siger jeg var op og nede, kan være når jeg skulle bukke mig under en lægt eller spær. Jeg har taget et billede af taget som det er nu, hvor man kan se udestuetaget, der kan man se vinkel skinnen og de lister jeg lagde op. (Se bilag 6)

Jeg kan huske at jeg stoppede til middag, da jeg fik smerter og cannabisolie kunne ikke tage mine smerter, for jeg havde taget dem for sent, selv om jeg brugte mit korsettet. Jeg lå i sengen resten af dagen og havde svært ved at komme op af sengen næste dag.

Den 20.04.2020 Havde jeg det ikke så godt, kunne ikke få min smerter væk så det var til at holde ud. På alle de bilder der er taget den dag, er det ret tydeligt at se at jeg bøjer i benene eller har ret

ryg, på alle øvrige fotos. Kl. 1058 kan man se at jeg bruger begge hænder og ret ryg, da jeg sætter mine indkøb ind i bilen. Resten af denne dag, lå jeg mere eller mindre i sengen

Den 19.05.2020 Ja jeg henter morgenbrød til de to som hjalp mig med at sætte mine nye vinduer i. Jeg deltog ikke i arbejdet med vinduesudskiftningen, herunder med løft af vinduerne. Det arbejde, som jeg udførte, begrænsede sig til at fritskære nogle fuger og andet lettere arbejde. Selve arbejdet med udskiftning af vinduerne blev udført af 2 gode venner. Det forekommer i den forbindelse bemærkelsesværdigt, at dette ikke fremgår af de observationer, som er foretaget den pågældende dag. Nu er det igen jeg ikke er enig med privatdetektiven, '(Kl. 1557 sås der en terrassedør og endnu et vindue udskiftet)' han påstår at der er skifte en terrassedør. Det forstår jeg ikke helt, for der er ikke bestilt ny en terrassedør og fordøren fik jeg først den 13.07.2020, se faktura som bilag 7.

Der er bestilt 10 nye vinduer og en fordør til huset. Se vedhæfte bilder som er taget af huset, der kan man se de nye og gamle vinduer (Se bilag 5 A til H). Hele dagen har jeg taget cannabisolie og brugt mit korsettet. På min Facebook-side skriver jeg at vi har fået nye vinduer i huset, men ikke at det er mig som har gjort det.

En kort bemærkning til: 3.1.12 Det blev videre observeret, at klager foretog fugearbejde, hvor han ofte bøjede sin ryg 90 grader på trods af, at han kunne have sat sig på knæ, såfremt han oplevede smerter ved bøjning af ryg og lænd. Jeg har ikke selv fuge mine vinduer eller døre men har haft [håndværker] til at udføre dette arbejd.

Den 20.05.2020 Vil jeg starte med at sige at privatdetektiven gætter igen, Man kan ikke se alle vores vinduer fra vejen. Igen påstår han at der to nye døre. Det er rigtigt at jeg handle ind i [supermarked] i [by], igen ser privatdetektiven, forkert da jeg ikke har købt 12 sodavand, da vi kun drikker danskvand i husstanden. På alle de billeder der er taget den dag, er det ret tydeligt at se at jeg bøjer i benene eller har ret ryg, og brugte korsettet. Det er rigtigt at jeg var forbi [byggemarked] i [by], da jeg ankom til [hospital] Parkerede jeg bilen, og tog mit korset af, for at vise hvad jeg kan uden korsettet og hele dagen havde jeg ikke taget cannabisolie mod smerter, jeg går ind til samtalen og efter 5 - 6 skridt mærker jeg et jag i ryggen og vender om for at tage min rollator med til mødet, samt at jeg ikke viste hvor langt jeg skulle gå. Jeg måtte tage mig et hvil på vej ind da jeg havde svært ved at slappe af, for at få smerten væk. Mødet gik fint ved overlæge …, Efter mødet fik jeg flere smerter og måtte bruge rollator resten af dagen og den næste dag, måtte jeg også bruge rollator, det var en skam at jeg ikke blev overvåget denne dag.

Den 25.05.2020 Ved 7 tiden om morgen, blev jeg ringet fra [skib], om jeg kunne hjælpe med at male skibet, da de havde fået afbud, Jeg viste at jeg ville få en rigtigt hård dag, med mange smerter, men med den føles at kunne hjælpe andre og den føles at være kasseret af samfundet, har gået mig meget på, så det var nok derfor jeg sagde ja til at hjælpe skibet. Jeg pakke en lille taske med, Pamol, samt nogle gamle oxynorm 20 mg tabletter som jeg brugte, som akut medicin, samt en ny flaske cannabisolie. Da jeg ankom til [skib] tog jeg mit korset på. Gik lidt rundt og hilse på de andre, og var ned og ligge lidt inden vi skulle i gang med at male. Lagde min taske i styrehuset, og tog flasken cannabisolie i lommen, så den var nem at få fat i. Omkring ved 10 tiden gik vi i gang med at male, da jeg sprang ned på flåden, er det en skam man ikke kan se mit ansigt udtryk, med det jag jeg fik der. Den stige, som jeg anvender er en letvægtsstige, som alene vejer 5-6 kg. kl. 1035 går jeg op i styrehuset for at tage den første oxynorm tabeleter og lidt mere cannabisolie. Jeg foretager i løbet af dagen ingen tunge løft og havde i løbet af dagen flere pauser, hvor jeg hvi-

lede ud i den seng, som [skib] har anskaffet til dette formål. Fra kl. 13 til 14 fik vi lidt at spise og jeg lå lidt, inden vi begyndte at male igen, samt at jeg tog en mere oxynorm tabletter og lidt mere cannabisolie. Jeg blev noget høj af alt det medicin jeg havde tagen, så de næste par timer gik ret hurtig, lidt over kl. 16 var jeg oppe i styrehuset for at hente noget afdækningstape og der tog jeg den sidste oxynorm tablet jeg havde taget med, for jeg kunne mærke at jeg fik flere smerter. Kl. 1830 ringer jeg til en ven i [by] for at hør om han ville køre mig hjem, da jeg havde mange smerter. Jeg kørte fra skibet lidt over kl. 19. De næste to dage havde jeg mange smerter og hvor jeg havde et enkel krampeanfald, uden at det behøves hospitalsindlæggelse. Det tog mig en uge at komme mig over, det jeg lavede den 25 maj.

Det er ligeledes rigtigt, at jeg bistår træskibet … i [by] med lidt konsulentarbejde (Se bilag 8) fra skat oplysning. Aktiviteten er oplyst overfor PFA. Skibet har ladet indrette et specielt sæde, som jeg kan anvende ved de lejligheder, hvor jeg styrer skibet. Der er ligeledes indkøbt en seng, som jeg kan hvile mig i, når jeg er på skibet. Det er også begrænset hvad jeg har tjent på dette arbejde, se min indtægt på skat oplysningen.

Når jeg ikke tager cannabisolie og ikke bruger mit korset, så kan jeg ingen ting pga smerter hele tiden, det er det jeg har skrevet til PFA når jeg er blevet spurgt, Hvis jeg bruger cannabisolie kontinuerligt, vil virkningen af denne i så fald vil blive afsvækket med tiden og jeg vil ingen effekt have af cannabisolie, som hjælper mig i de perioder, hvor jeg har bruger for det.

Det er min opfattelse, at der ej heller i de observationer, som PFA har ladet foretage, er konstateret noget, som blot tilnærmelsesvis kan tages som udtryk for at jeg har afgivet svigagtige oplysninger, som skulle berettige PFA til at ophæve forsikringen og indstille fremtidige udbetalinger og præmiefritagelse."

Selskabet har den 7/1 2021 bl.a. anført:

"**1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER**
1.1 Der henvises til PFA's svarskrift af 23. oktober 2020, idet samtlige påstande og anbringender heri fastholdes i deres helhed. Klager er ikke ved sin replik af 8. december 2020 fremkommet med nogen nye argumenter, der kan føre til en anderledes opfattelse hos PFA. PFA er således fortsat af den opfattelse, at klager har handlet illoyalt over for PFA, idet han har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne i forbindelse med PFA's stillingtagen til den fortsatte udbetaling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelse.

1.2 PFA har på den baggrund været berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsordning med policenr. …/… med virkning fra den 1. juli 2020, som sket.

1.3 Der vil i det følgende blive knyttet enkelte supplerende kommentarer til klagers replik, idet der i replikken efter PFA's opfattelse er en række faktuelt forkerte forhold, juridisk forkerte forhold samt forhold uden relevans for vurderingen af klagers erhvervsevne. Dertil kommer, at klager retter alvorlige beskyldninger mod PFA, som ikke kan stå uimodsagt.

1.4 Det bemærkes indledningsvis, at der i forhold til klagers helbredstilstand på bevillingstidspunktet henvises til PFA's svarskrift af 23. oktober 2020, idet PFA ikke bestrider, at klager muligvis har været berettiget til erhvervsevnetabsudbetaling på tidspunktet for hans tilskadekomst og i en

periode herefter. Som også redegjort for i svarskriftet af 23. oktober 2020, har klager dog i længere tid haft en erhvervsevne, der overstiger halvdelen, ligesom klager illoyalt har afgivet urigtige oplysninger til PFA om hans helbredstilstand. Klager angiver ligeledes i sin replik, at hans 'eneste reelle forbedring […] i de forløbne 10 år er, at [klager] ikke længere har besvimelsesanfald'. Dette er efter PFA's opfattelse fuldstændig uforeneligt med klagers egne oplysninger på skadestidspunktet, de foretagne observationer samt klagers oplysninger senest afgivet til PFA i 2020. Der henvises om dette til svarskriftet af 23. oktober afsnit 2.7.

1.5 Klagers bemærkninger om hjælpemidler, vægttab og selvmedicinering med cannabisolie

1.5.1 Allerede det forhold, at klager oplyser, at han har tabt sig 50 kg og nu kan håndtere daglig fysisk træning, strider imod klagers egne oplysninger i replikken om, at han ikke har haft nogen forbedring af sin helbredstilstand. Det er alment anerkendt, at der kan ske forbedring af rygsmerter og rygsøjlerelaterede smertetilstande ved et væsentligt vægttab, hvilket ligeledes ses at være tilfældet for klager.

1.5.2 Det er ligeledes tilkendegivet af klager ved hans oplysninger om selvmedicinering med cannabisolie, at dette har medført en bedring af klagers forhold. Denne forbedring burde klager have oplyst PFA om. Det er i den forbindelse grundlæggende irrelevant, hvad forbedringen skyldes, og klagers bemærkning om, at han var af den opfattelse, at han alene skulle oplyse PFA om indtagelse af receptpligtige midler er grundlæggende forkert og der er intet i funktionsskemaer eller lignende, der kan tolkes på den måde. Det bemærkes endvidere, at PFA ikke udfordrer lovligheden af klagers anvendelse af cannabisolie, idet dette er et forhold, der alene er relevant mellem klager og politiet. Det er således muligt, at klagers selvmedicinering har medvirket til, at hans erhvervsevne nu er på mere end halvdelen, men dette er ikke afgørende. Uanset hvad er det et faktum, at klagers erhvervsevne nu er mere end halvdelen af fuld erhvervsevne.

1.5.3 Det bemærkes i forlængelse heraf, at anvendelse af hjælpemidler, støtteredskaber og øvrige skånehensyn, er en fuldt ud sædvanlig del af generhvervelse af erhvervsevnen og et led i tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Dette uanset, om det er smertestillende midler, korset eller små hvil under arbejdsdagen, som fører til en generhvervelse af erhvervsevnen.

1.5.4 Det forhold, at klager i 2013 er bevilliget en handicapbil, er uden betydning for PFA's vurdering af klagers erhvervsevne. Det bemærkes i tillæg hertil, at klager på intet tidspunkt i observationsperioden bevægede sig smertepåvirket, langsomt eller anvendte bilens hjælpekran, med den ene undtagelse der er beskrevet i svarskriftet af 23. oktober 2020 afsnit 3.1.16, s. 12 samt i afsnit 3.1.22, 20. maj 2020, side 13.

1.5.5 Det fremhæves for fuldstændighedens skyld igen, at klagers besøg hos speciallægen på [hospital] den 20. maj 2020 er det eneste tidspunkt i hele observationsperioden hvor klager blev set med gangbesvær, anvendelse af rollator og behov for handicapbil - og dette skete først efter, at klager var gået hen til hospitalets indgang for derefter at vende om og hente sin rollator.

1.6 Klagers bemærkninger om diverse renoveringsarbejder

1.6.1 Klager beskriver i sin replik af 8. december en række forhold angivet af PFA, som efter klagers opfattelse ikke er korrekte. Dette inkluderer PFA's udlægning af klagers fisketure, klagers løbeture og klagers omlægning af fliseterrasse i sin have.

1.6.2 PFA bestrider klagers udlægning af disse forhold, idet PFA opfordrer Ankenævnet for Forsikring til at gennemgå bilag O og drage egne konklusioner vedrørende disse forhold. Dertil kommer, at det i bilag L er dokumenteret adskillige steder, at det er klager, som foretager al renovering af eget hus samt bistår venner og foreninger med renoveringer. Derfor har det også formodningen imod sig, at det skulle være klagers hustru, som har omlagt en fliseterrasse med betonfliser.

1.6.3 Det har ligeledes formodningen imod sig, at klagers hustru har lånt klagers træningsur, for derefter at løbe ture med dette, og klagers påstand herom bør tilsidesættes som en efterrationalisering.

1.6.4 Det bestrides videre, at klager den 20. maj 2020 under sit besøg på [hospital] havde krum ryg som følge af, at han ikke bar korset. Det fremgår af observationsmaterialet, at klager tager korsettet af kl. 12:23, men også at klager foretager indkøb i byggemarked og indkøbscenter kl. 14:02 uden korset, og at han i den forbindelse bevæger sig helt upåfaldende og går mange hundrede meter uden nogen tegn på gangbesvær eller krum ryg. I forlængelse heraf bemærkes det, at der var omtrent 150 meter fra handicapparkeringspladserne ved [hospital], hvor klager parkerede, og til ventestuen, hvorfor klagers forklaring som fremsat i bilag P om, at det manglende korset var årsag til, at klager havde behov for at bruge rollator, er utroværdig og bør tilsidesættes.

1**.7 Klagers øvrige bemærkninger til observationsmaterialet**

1.7.1 Hvad angår klagers bemærkninger til observationsrapporten af 21. april 2020 bestrides det, at det ikke er muligt at se klagers udestue fra vejen. Det fremgår således tydeligt af fotografiet indsat i observationsrapporten for den 21. april 2020 kl. 13:01, at udestuen kan ses ude fra vejen. Det vil endvidere kunne bekræftes af de observatører, der har udarbejdet observationsrapporten, og naturligvis også ved en fysisk besigtigelse af stedet. Det bestrides videre, at klager havde besøg af en 'ven', som skulle have hjulpet ham med arbejdet på taget. De observatører, som foretog observationerne af klager den pågældende dag, vil kunne bekræfte, at observationsrapporternes indhold er korrekt, og at klager befandt sig alene på taget.

1.7.2 Det bestrides tillige, at klager alene har bistået med mindre og meget afgrænsede opgaver i forbindelse med udskiftningen af vinduer i eget hjem. Det skal i den forbindelse fremhæves, at observationerne af, at dette arbejde blev udført af klager, er foretaget af flere forskellige observatører fra PFA. At klager selv har medvirket til at udføre arbejdet, underbygges også af, at klager har lavet opdateringer på Facebook, hvor han tager æren for dette arbejde, hvilket fremgår af bilag O. Det fremgår ligeledes af observationsmaterialet fra den pågældende dag, at klager var iført arbejdstøj.

1.7.3 Klagers bemærkninger om arbejde på sit tag bestrides fortsat i det hele, idet det ligeledes bestrides, at klager ikke har gået på en stige. Dette fremgår ligeledes tydeligt af observationsmaterialet, bilag L.

1.7.4 Det fastholdes ligeledes, at klager har medvirket til at udskifte sine vinduer og dør i eget hus. Dette er ligeledes understøttet både ved bilag L og O.

1.7.5 Klagers bemærkninger om, hvilke personer der befandt sig i hans bil og på øvrige pladser uden at være gengivet i observationsrapporterne er irrelevante for sagens afgørelse. Det kan dog for fuldstændighedens skyld oplyses, at den manglende angivelse af bipersoner er i fuld overensstemmelse med PFA's forpligtelser under gældende persondatalovgivning.

1.8 Klagers bemærkninger om GPS
1.8.1 Det skal igen fremhæves, at PFA's observationer altid foregår i fuld overensstemmelse med gældende lovgivning og Forsikring & Pensions retningslinjer i gældende kodeks. Klagers påstande om, at PFA har anvendt GPS-tracker i strid med straffelovens § 264 b og i øvrigt foretaget observationer i strid med gældende lovgivning, afvises fortsat som grundløse.

1.8.2 Grundet klagers alvorlige beskyldninger, opfordrede PFA ved brev til klagers advokat af 24. august 2020 klager til at indgive politianmeldelse og indlevere den påståede fundne 'GPS-tracker' til politiet.

1.8.3 Politiet har den 15. december 2020 skriftligt oplyst PFA, bilag R, at sagen er lukket, idet den indleverede fundne plasticgenstand ikke var en GPS-tracker, og idet der efter politiets vurdering ikke ved fortsat efterforskning ville være mulighed for at sigte PFA for noget strafbart forhold.

1.8.4 Det skal for fuldstændighedens skyld bemærkes, at spørgsmålet om observationernes lovlighed under alle omstændigheder ikke er relevant for Ankenævnet for Forsikrings vurdering af den af klager udviste illoyale adfærd.

1.9 Observationer foretaget i [byggemarked]
1.9.1 For så vidt angår klagers bemærkninger om, at PFA's observatører ikke skulle have tilladelse til at optage video i [byggemarked] i [by] bemærkes, at [byggemarked] inden for butikkens åbningstid er et frit tilgængeligt sted, hvorfor de foretagne optagelser ikke er i strid med straffelovens § 264 a. Observationerne kræver således ikke [byggemarked] tilladelse.

1.9.2 Det skal dog på ny bemærkes, at spørgsmålet om observationernes lovlighed under alle omstændigheder ikke er relevant for Ankenævnet for Forsikrings vurdering af den af klager udviste illoyale adfærd.

1.10 Klagers aktivitet på …
1.10.1 Klagers udlægning af sit arbejde ved og på [skib] bestrides i det hele. Det fremgår med al tydelighed af observationsrapporterne og videomaterialet, at klager har udført fysisk krævende håndværksarbejde en hel dag. Uanset hvordan klagers arbejdsindsats på [skib] kategoriseres, underbygger observationerne heraf, at klager har et funktionsmæssigt overskud, der ville kunne konverteres til et erhvervsarbejde. Det fremgår heller ikke af observationerne, at klager undervejs havde særlige skånebehov eller holdt hvil. Tværtimod ses det, at klager efter to indledende pauser i tidsrummet 08:57-09:21, og efterfølgende i 09:29-10:00 udførte fysisk krævende håndværksarbejde i mere end 9 timer i stræk uden nogen yderligere hvil eller pauser. Det bemærkes, at klager blev observeret i hele den periode, hvor han opholdt sig på [skib], hvorfor det efter PFA's opfattelse kan lægges til grund, at klager ikke har holdt pauser udover det ovenfor anførte.

1.10.2 Det bemærkes derudover, at det væsentlige ved klagers arbejde på [skib] ikke er størrelsen på klagers indtægt ved dette arbejde, men det forhold, at klager ganske tydeligt har en erhvervsevne der væsentligt overstiger det, som klager har oplyst til PFA.

2 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER
Det gøres fortsat gældende, at PFA har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne i forbindelse med PFA's vurdering af

klagers fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelser og præmiefritagelser. Subsidiært gøres det fortsat gældende at klager bevidst har undladt at give PFA meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret i strid med sin forpligtelse hertil.

Det er derfor fortsat PFA's opfattelse, at klager væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige pligter over for PFA, herunder sin loyale samarbejds- og oplysningspligt.

På den baggrund er det derfor også fortsat PFA's opfattelse, at adfærden er af en sådan grovhed, at PFA er berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse under hans pensionsforsikring fra den 1. juli 2020, som sket. Subsidiært gøres det fortsat gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse."

Til dette har klageren den 31/1 2021 bl.a. anført:

"Jeg er særdeles overrasket over de fremsatte beskyldninger om, at jeg skulle have afgivet urigtige oplysninger af svigagtig karakter overfor PFA, og at PFA på baggrund heraf har truffet beslutning om, at ophæve min erhvervsevnetabsforsikring hos PFA. Jeg har følgende bemærkninger til PFA's svar.

Der er to ting jeg ikke kan forstå, hvordan man kan tabe mig i overvågningen [by] og i [by] og finde mig så hurtig igen, uden brug af hjælpemiddel, selv politiet undre sig over det, da jeg blev afhørt.

PFA oplyser at sagen er lukket, idet den indleverede fundne plasticgenstand ikke var en GPS tracker,
Det er ikke hvad der står i Bilag R fra PFA. At politiet ikke kan bevise at det var PFA derfor er efterforskning indstillet.

PFA skriver at jeg ikke har oplyst dem om, at jeg ikke har skrevet at jeg havde tabt mig 50 kg i løbet flere år, I funktionsskema 15.04.2020. Bilag H side 4 har jeg skrevet at jeg har tabt mig.

Det er rigtigt at man kan se en stige, som står op af huset, så skal man stå på vejen og opdageren har ikke stået der hele tiden, Bilag 9 haven. Det er et billede af huset som [ejendomsmægler] har tagen, Vi købte huset den 1 september 2019, der har man svært ved at se ud af haven.

I observationsrapporten er der ikke på noget tidspunkt beskrevet at der er flere personer, som deltager i overvågningen, eller den måde billederne er taget på, viser kun en person.

Ja jeg har taget æren af noget arbejde, så som omlægge de yderste række fliser på vores terrasse, samt montering af vinduer i vores hus, når man er syg vil man gerne vise at man er god nok."

Hertil har selskabet den 15/2 2021 bl.a. anført:

"**1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER**
1.1 Klager er ikke ved sit indlæg af 1. februar 2021 fremkommet med noget nyt materiale eller nogen nye anbringender, der giver PFA anledning til en ændret opfattelse af sagen. Samtlige på-

stande og anbringender i PFA's svarskrift af 23. oktober 2020 samt duplikken af 7. januar 2021 fastholdes derfor i deres helhed, og der henvises hertil.

1.2 For så vidt angår klagers bemærkninger til bilag R fremgår det heraf: 'Begrundelsen for min afgørelse er, at selv hvis efterforskningen fortsætter, vil det efter min vurdering ikke føre til, at jeg kan sigte PFA for noget strafbart.'

1.2.1 Det ses herved, at politiets vurdering af forholdet er, at der ikke forekommer nogen indikation på, at den fundne genstand er af en sådan karakter, at den kunne indebære noget strafbart. Både bilag R, såvel som emnet, er dog irrelevant for vurderingen af klagers erhvervsevne og er alene medtaget for at påvise, at klagers grove beskyldninger mod PFA er komplet grundløse.

1.3 For så vidt angår klagers bemærkning om, at PFA i duplikken af 7. januar 2021 har anført, at klager ikke har oplyst om sit vægttab til PFA, henvises der til duplikkens afsnit 1.5.1, hvor PFA har behandlet klagers vægttab. I det pågældende afsnit er det ikke af PFA anført, at klager ikke har oplyst om sit vægttab. PFA har derimod fremhævet det selvmodsigende element i klagers egen fremstilling af, at han har gennemgået et vægttab på 50 kg og nu kan håndtere daglig fysisk træning, men trods dette fastholder, at hans helbredstilstand ikke er forbedret siden sin ulykke.

1.4 I relation til observationerne foretaget af PFA den 21. april 2020, anføres det (fortsat) af klager, at det ikke er muligt at se ud af (eller ind i) hans have, og klager henviser til støtte herfor nu til bilag
9.

1.5 Imidlertid kan man uden besvær se igennem klagers hæk på det billede, der fremgår af bilag 9, på trods af, at dette formentlig er taget i en sommerperiode. Det fremgår under alle omstændigheder tydeligt af observationsmaterialet, bilag L, side 13, at man uden problemer kunne se direkte ind i hele haven i april måned, hvor materialet er udarbejdet. PFA er derfor helt uforstående over for klagers synspunkt om dette (åbenlyse) faktuelle forhold, og det bestrides derfor fortsat af PFA, at det ikke er muligt at se klagers udestue fra vejen.

1.6 I forhold til klagers postulat om, at han ved sine facebookopslag alene har taget æren for diverse renoveringsarbejder, bemærkes det afslutningsvist af PFA, at dette må have formodningen imod sig, hvilket også understøttes af observationsmaterialet, hvor klager blandt andet ses at være iført arbejdstøj. Der henvises i den forbindelse til afsnit 1.6 og 1.7 i duplikken af 7. januar 2021, observationsrapporten af 21. april 2020 (bilag L, side 13) og bilag O.

1.7 Efter PFA's opfattelse er sagen nu tilstrækkeligt oplyst, hvorfor PFA anmoder om, at sagen overgår til juristbehandling med henblik på, at der kan træffes afgørelse af Ankenævnet for Forsikring."

Af funktionsskema af 14/4 2020 fremgår bl.a.:

"**A. Daglige aktiviteter**
Beskriv om du kan udføre nedenstående aktiviteter og i hvor lang tid
Gå - Til dels, hvor længe ad gangen - Ca. 15 min uden smerter
Sidde - Til dels, hvor længe ad gangen - Ca. 20 min uden smerter
Stå - Til dels, hvor længe ad gangen - Ca. 15 min uden smerter

Cykle - Nej, overhovedet ikke
Køre bil/motorcykel/knallert - Til dels, hvor længe ad gangen - par timer, handicap bil

B. Daglig bevægelighed
Er der nogle af følgende bevægelser, du ikke kan udføre? Hvis nej, forklar hvorfor og i hvilken grad.
Klatre på stiger, gå på trapper etc. - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: Trapper efter et eller to etager, så får jeg ondt
Bøje dig fremover - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: får ondt i lænden men træner hele tiden på at få en stærkere ryg
Bøje dig bagover - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: får ondt i lænden
Bøje dig til siden - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: får ondt i lænden
…
Sidde på hug - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: har svært ved at holde balancen
Krybe - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: får ondt i ryggen
…
Løfte noget over skuldrene - Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: får ondt i ryggen
Gå på ujævnt underlag/terræn - Ja, ingen problemer hvis jeg går roligt og nogle dage bruger jeg rollator

C. Daglige løft
Hvor meget kan du løfte/bære?
Giv nogle eksempler på hvad du kunne løfte/bære inden skaden/sygdommen og hvad du ikke kan løfte/bære nu: - Før skaden nemt 60 kg og efter skaden 15-20 kg max på gode dage

D. Daglige aktiviteter
Beskriv eventuelle problemer med huslige gøremål, som er opstået som følge af skaden (fx opvask, støvsugning, gulvvask, indkøb, havearbejde) - Jeg må planlægge min dag, nogle dage kan jeg mere, ellers husliggøremål med pauser i og det tager længere tid at tingende gjort
…
Hvilke fritidsaktiviteter kunne du udføre inden skaden opstod (fx svømme, danse, gymnastik, løb, golf, styrketræning) - Før skaden kunne jeg alt, løb meget samt dyrket styrketræning og spilde fodbold

Hvilke fritidsaktiviteter kan du ikke udføre eller kun udføre i mindre omfang nu? Beskriv hvor meget og hvorfor - Ingen af de nævnte ting jeg kunne før skaden, nu er jeg fitnessinstruktør og dyrker lystfiskeri

E. Øvrige forhold
Er dine gener konstante? - Ja, beskriv hvordan generne viser sig: Har mere eller mindre smerter i ryggen, skifter tit stilling stå, ligge eller side, har lært at leve med smerte
…
Er smerterne værre på visse tider af døgnet? Ja, beskriv hvornår på døgnet generne er værst: når jeg bliver træt, og har svært ved at holde ryggen lige eller sidst på dagen Hardu ændret din livsstil i forbindelse med skaden/lidelsen? - Ja, på hvilken måde?: har lagt min kost om og tabt 50 kg og træner så meget jeg kan holde til, og fået livskvalitet på denne måde

Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: Står op kl. 05.00 og spiser morgenmad, begynder at lave daglige gøremål med pauser nogle dage er jeg i et fitnesscenter og hjælper de ældre med øvelser samt træner selv nogle dage laver lystfisker sager, så som binde fluer, prøver at holde i gang med pauser i

Benytter du hjælpemidler i din dagligdag, fx gangstativ, krykker, armslynge, nakkestøtte eller andet? - Ja, beskriv hvilke hjælpemidler: handicapbil med kran til rollator, har handicapkort.

F. Ændringer i funktionsevnen
Er din funktionsevne stadig nedsat? - Ja Fra hvornår: Siden skaden
Forventer du en bedring af funktionsevne? - Nej Hvornår: håber stadig
Hvad mener du selv vil kunne forbedre din funktionsevne?: - Når jeg er i varmtvands bassin så har jeg mindre smerte, holde min træning ved lige og holde mig på de 80 kg som jeg er nu, hvis jeg ikke holder min træning vedlige så har jeg flere smerter."

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 20/5 2020 fremgår bl.a.:

"**Resume og konklusion**
[Klageren] har haft lænderyggener siden 2009, indtrådt i forbindelse med en arbejdsskade. Efter en initial spontan bedring tilkom i 2010 uden større provokation en forværring af lændesmerterne, ledsaget af udstråling til begge ben.

Under en længerevarende indlæggelse konstateredes sildbetingede forandringer lavt i lænden med et mindre fremfald (prolaps) i nerverodskanalen på højre side, for hvilken han i marts 2011 blev opereret med nogen effekt på smerterne i lænden. Før og efter operationen har [klageren] fulgt anbefalede genoptræningsforløb, afsluttet i efteråret 2011. Han har været tilknyttet et smertecenter i 2012/13 og gennemført et modulopbygget forløb, ligeledes afsluttet.

I observationsperioden fra 2013 til nu har [klageren] til bedring af tilstanden benyttet sig af vægtreduktion, anviste metoder til smertetackling og daglig fysisk træning på højt niveau (fitness). Uændret i samme periode og frem til nu angiver [klageren] at have altid tilstedeværende rygsmerter af vekslende intensitet, lokaliseret lavt i lænden, forværret ved siddende, stående og liggende stilling, og ved gang over 4-500 meter. Han kan fortsat få smerteudstråling til bagsiden af begge lår.

Ved undersøgelsen dags dato angiver [klageren] berøringsømhed over de lumbale processus spinosi og af den tilstødende paravertebrale muskulatur på højre side, strækkende sig ned i glutealmuskulaturen. Rygsøjlen er med nonnale krumninger med smertebetinget let indskrænket bevægelighed og fingergulv-afstand til knæniveau. Udspænding af sædemuskulaturen og strakt benløft test udløser lændesmerter uden radikulær udstråling. Der kan ikke påvises aktiv nerverodspåvirkning og ej heller følger efter tidligere rodirritation. Han er mobiliseret med rollator og med en gangafvikling, som ikke er i overensstemmelse med fund af nonnale neurologiske forhold.

Svar på stillede spørgsmål:
[Klageren] har været uden tilknytning til arbejdsmarkedet siden arbejdsskaden i 2009 og blev tilkendt pension i 2011.

Det fysiske funktionsniveau tillader udførelse af de daglige, huslige opgaver uden større belastninger, som kan øge smerterne. Han har en del aktiviteter i øvrigt, hvor han kan kombinere eget behov for daglig træning med frivilligt hjælpearbejde, ligesom han varetager instruktionsopgaver i regi af kommunal fritidsordning og bidrager som besøgsven og med administrative opgaver i en patientorganisation.

Efter min vurdering er der overensstemmelse mellem de subjektive klager og de objektive fund. [Klageren] har symptomer på lænderyglidelse på degenerativ basis og med meddelte gener til begge ben. Som forventet er symptomerne fluktuerende i intensitet og i et vist omfang afhængigt af den fysiske belastningsgrad. Behovet for støtte ved rollator må findes i smertelindring ved let foroverbrøjning, idet der ikke er påvisbare neurologiske udfald, som skulle begrænse gangfunktionen. [Klageren] har tidligere oplevet vaso-vagalt udløste krampeanfald ved smerteprovokation (hypereksitabilitetsanfald).

Efter min vurdering kan den nuværende tilstand fastholdes ved fortsat aktiv træningsindsats, om end grundlidelsens karakter vil indebære risiko for en gradvis forværring over tid. Der er ikke aktuelt grundlag for anden behandling.

Efter min vurdering er der ikke hindringer for en hensyntagende arbejdsprøvning til afsøgning af muligheder for en tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Tilstanden har været stabil i en årrække, og [klageren] har et godt indblik i egne begrænsninger, som kan bidrage til vurdering af evt. skånebehov, herunder at undgå længerevarende statisk og dynamisk belastning af rygsøjlen."

Af selskabets observationsrapport fremgår bl.a.:

"**Mandag den 20. april 2020**

…

Tirsdag den 21. april 2020

…
Kl. 1301 blev [klageren] set stå højt oppe på en stige, hvor var i gang med at fuge noget ved tagrenden på sit hus.
Kl. 1302 kravlede [klageren] ned fra stigen, tog stigen med sine hænder og flyttede den 2-3 meter hvorefter han kravlede op igen. Kort efter kravlede han atter ned fra stigen.
Kl. 1312 kravlede [klageren] op ad stigen igen.
Kl. 1321 bøjede [klageren] sig sidevers til venstre mens han stod på stigen, og brugte begge hænder til skiftevis at bruge en boremaskine og fugepistol.
Kl. 1325 kom [klageren] ned fra stigen og kravlede kort efter op igen.
Kl. 1327 kom [klageren] ned og stigen og flyttede denne for at kravle op igen. Han brugte begge hænder til at skrue noget oppe på taget.
Kl. 1332 kravlede [klageren] ned af stigen og flyttede stigen halv meter til venstre og kravlede op igen.
Kl. 1333 blev [klageren] overkrop set over tagrenden i niveau højde.
Kl. 1335 kravlede [klageren] ned igen og flyttede stigen til venstre, hvorefter han kravlede op.
Kl. 1338 kom [klageren] ned af stigen og hentede noget, hvorefter han flyttede stigen til højre.
Kl. 1339 kravlede [klageren] op igen. Han smurte nu olie på træværket.
Kl. 1340 blev stigen set stå og balancere på kun én fod, imens [klageren] stod oppe på denne.

Kl. 1341 kravlede [klageren] ned af stigen støttende højre hånd, imens han holdt boremaskinen i venstre hånd. Han bukkede sig efterfølgende ned i en 90 graders vinkel, mens han samlede en metalplade op fra jorden, hvorefter han gik ind i huset.
Kl. 1344 kom [klageren] ud fra huset igen og rensede/pudsede en metalplade der lå nede på jorden, hvorefter han løftede denne op med begge hænder og kravlede op på stigen.
Kl. 1346 kravlede [klageren] ned af stigen igen, hvorefter han kravlede op på en anden stige i haven.
[Klageren] brugte ikke armene til at holde fast på stigen imens han stod oppe på denne og brugte begge sine hænder til at rette på metalpladen.
Kl. 1347 kravlede [klageren] ned af stigen, og kravlede efterfølgende op igen. Han lænede sig kraftig til højre og brugte begge hænder til at rette metalpladen.
Kl. 1348 gik [klageren] nærmest i knæ på stigen og kiggede under tagryggen.
Kl. 1441 tog [klageren] en plastic vindues-plade op på ca. 1x3 meter fra traileren og løftede den med sine begge hænder over hovedet. Han skubbede pladen ud på udestue taget og rettede den efterfølgende til indefra.
Kl. 1444 bukkede [klageren] sig ned og samlede nogle lister op.
Kl. 1449 tog [klageren] listerne fra traileren og løftede dem højt over hovedet som for at besigtige om de var rette, hvorefter han skubbede dem op på taget.
Kl. 1501 tog [klageren] en plastic vindues-plade op fra taget med sine begge arme, og bar denne ovenpå hovedet over til traileren.
I tidsrummet Kl.1352- 1530 blev [klageren] set kravle i alt 23 gange op på stigen og 23 gange ned af stigen.
Kl. 1626 blev [klageren] set stå på en stige, hvor han var i gang med at skrue noget på udestue tag.
…
Onsdag den 22. april 2020
Kl. 0656 … [klageren] blev observeret ved udestuen på bagsiden af huset, hvor han lå på knæ oppe på taget. Det så ud som om han skruede nogle skruer ud. Han var iført arbejdsbukser.
Kl. 0720 stod [klageren] nu og løftede nogle ca. 3 m lange brædder. Efterfølgende tog han to ca. 1 m brede og 3 m lange tagplader ned fra taget på udestuen. Der var formentlig tale om klare trapez-plader eller thermo tagplader. Han lagde disse nede på jorden ved siden af udestuen.
Kl. 0729 Efter at have været oppe på taget via en stige et par gange, fortsatte han nu med at arbejde. Det kunne ikke ses, hvad han konkret lavede, men han bevægede sig op- og ned på både en høj stige og en mindre trappestige, både udenfor, samt indenfor udestuens areal. Når han gik op på en stige var det nogle gange to-tre trin op, så kun hovedet var oppe over tagkonstruktionen. Andre gange havde han hele overkroppen over tagkonstruktionen. Han var formentlig ved at klargøre/efterse træværket på udestuens tag. Nogle gange målte han tilsyneladende noget op. Der stod han på stigen og havde sluppet med begge hænder. I en periode slog han også nogle søm i med en hammer, som han holdt i højre hånd. Sømmene havde han nogle gange i munden og andre gange bukkede han sig ca. 90 grader forover og samlede noget op fra trappestigen. Det kunne godt være søm han tog.

Lidt senere tog han på skift to-tre af tagpladerne og lagde dem op på traileren. Her blev de vasket med vand og sæbe med en børste, hvorefter de blev skyllet med en haveslange. Derefter blev de stillet til tørre.

Efterfølgende begyndte han at støvsuge træværket på tagkonstruktionen af udestuen. Her flyttede han også rundt på en stige og gik op og ned ad den, mens han støvsugede. Kort efter gik han nede under tagkonstruktionen med hænderne strakt helt op over hovedet. Han var muligvis ved

at tage nogle gummilister af eller lignende. Derefter gik han i gang med at fuge med en fugepistol. Han fugede langs træværket og muren og ind imellem bukkede han sig 90 grader forover, mens han fugede. Efterfølgende knælede han ned, for at fuge det nederste stykke.

Kl. 0900 [klageren] var nu ikke at se mere. Han havde i den mellemliggende periode været oppe og nede af stigen mindst 23 gange.

Af selskabets aktivitetsrapport fremgår bl.a.:

Aktivitetsrapport

Navn:

Uge 1	**Dato**	**Tidsrum**	**Varighed**	**Aktivitet**
Mandag	20. april 2020	0723-2018	12 timer 55 min	Kørsel til [byggemarked] i [by] med diverse indkøb. Arbejde med maskine på bopæl samt ukendt aktivitet og hjemkørsel.
Tirsdag	21. april 2020	1002-1143 1301-1626	1 time 41 min 3 timer 25 min	Kørsel til ukendt destination Bygning af nyt tag til udestue
Onsdag	22. april 2020	0656-0900 0915-1425 1543-1727	2 timer 4 min 5 timer 10 min 1 time 47 min	Arbejde med udestue tag Strøgtur, indkøb, ... byggemarked indkøb, [indkøbscenter], privat besøg, Arbejde med taglægning på udestue
Torsdag	23. april 2020	0739-1225	4 timer 46 min	Indkøb i byggemarked – arbejde på tag med fugepistol
Fredag	24. april 2020	1030-1156	1 time 26 min	Indkøb i [butik], [butik] og [butik]
	I ALT TIMER		**33 timer 14 min**	
Uge 2				
Tirsdag	19. maj 2020	0803-1557	7 timer 54 min	Indkøb hos bager og tømmerarbejde hjemme - montering af nye vinduer
Onsdag	20. maj 2020	1200-1239 1326-1632	39 min 3 timer 6 min	Indkøb i flere supermarkeder samt byggemarked Indkøb i byggemarked i [by] samt lægebesøg på [hospital]
	I ALT TIMER		**11 timer 39 min**	
Uge 3				
Mandag	25. maj 2020	0809-1908	**10 timer 59 min**	Arbejde - maling af [skib] hele dagen

25. 95881

Nævnets sekretariat har set de i sagen refererede videooptagelser af klageren. Observationsrapporter er forelagt nævnet, som har set uddrag af videooptagelserne.

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1960'erne, var i januar 2009 udsat for en arbejdsulykke, hvor han faldt og slog hovedet, venstre albue og lænderyggen. I marts 2010 oplevede han en pludselig forværring af lænderygsmerterne. Han blev i 2011 tilkendt førtidspension. Han var fra februar 2016 til august 2018 ansat i en stilling med en ugentlig arbejdstid på 8 timer. Han stoppede grundet en flytning. Klageren tog i 2017 en 40-timers uddannelse som fitnessinstruktør, og han arbejder nu 6 timer om ugen frivilligt med træning af ældre og personer med demens.

Selskabet har vurderet, at klagerens erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen, og selskabet har ydet dækning fra den 28/5 2010 til den 1/7 2020. Selskabet har vurderet, at klageren efter denne dato ikke er berettiget til ydelser eller præmiefritagelse. Selskabet har ophævet erhvervsevnetabsforsikringen samt taget forbehold for at kræve tilbagebetaling af allerede udbetalte ydelser.

Selskabet har anført, at klageren ikke har afgivet sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne, og at han har undladt at oplyse, at hans erhvervsevne er forbedret. Selskabet har foretaget observationer af klageren i perioden fra den 20/4 2020 til den 24/4 2020, den 19/5 2020, den 20/5 2020 og den 25/5 2020. Selskabet har anført, at klageren på de observerede dage har en dagligdag med et højt aktivitetsniveau med indkøb i byggemarkeder, samt udførende håndværksmæssige opgaver på eget hus, hvor han brugte en del tid på en stige. Klageren er observeret udføre malerarbejde på et træskib. I løbet er dagen er klageren observeret liggende på knæ og stående på en stige. Klageren manøvrerer en pram rundt om skibet ved at trække i et ræb, mens han stødte fra med benene. Klageren blev kortvarigt observeret løbende. Han befandt sig på skibet ca. 10 timer den dag. Selskabet har observeret, at klageren over flere dage udførte arbejde på sit hus. Klageren blev i et tidsrum på 1 time og 38 minutter observeret krav-

le op og ned ad en stige 23 gange i forbindelse med et projekt på husets tag. Af observationsrapporten fremgår det, at klageren under dette arbejde kravlede ned ad stigen støttende højre hånd, imens han holdt boremaskinen i venstre hånd. Han bukkede sig ned i en 90 graders vinkel, mens han samlede en metalplade op fra jorden, hvorefter han gik ind i huset. Klageren løftede en metalplade op med begge hænder og kravlede op ad stigen. Klageren brugte ikke armene til at holde fast på stigen, mens han stod på den og brugte begge sine hænder til at rette på metalpladen. Han lænede sig kraftig til højre og brugte begge hænder til at rette en metalplade. Klageren tog en plasticvinduesplade op på ca. 1x3 meter fra traileren og løftede den med begge hænder over hovedet. Han skubbede pladen ud på udestuetaget og rettede den efterfølgende til indefra.

Selskabet har anført, at klageren alene er observeret med en rollator i forbindelse med besøg på hospitalet, og at han først gik ubesværet hen mod hospitalet for derefter at vende om og hente rollatoren i bilen. Selskabet har vurderet, at observationerne ikke stemmer overens med klagerens egne oplysninger om hans funktionsniveau.

Klageren har anført, at hans erhvervsevne fortsat er nedsat i dækningsberettigende grad. Han har oplyst, at han har mange smerter, men at han nogle dage anvender korset og cannabisolie, hvilket midlertidigt hjælper på generne, hvorfor klagerens funktionsniveau i det fremlagte observationsmateriale ikke er retvisende for hans faktisk erhvervsevne. Klageren har oplyst at han regelmæssigt bruger sin rollator.

Klageren har oplyst, at selve arbejdet med udskiftning af vinduerne blev udført af 2 venner. Hele dagen havde klageren taget cannabisolie og brugt sit korset. På sin Facebook-side skrev han, at han har fået nye vinduer i huset, men ikke at det er ham, som havde gjort det.

Klageren har oplyst, at, han havde besøg af en ven, som hjalp ham med tagpladerne, som skulle gøres rene, som var ganske tynde PVC-plader, og som stort set ikke vejede noget. Klageren undrer sig over observationernes karakter, idet det er ret vanskeligt eller næste muligt at se ude-

stuens tag fra vejen, eller at se hvem, der går i haven. Hele dagen havde klageren taget cannabisolie og brugt sit korset.

Med hensyn til arbejdet på båden, har klageren oplyst, at der om morgenen blev ringet fra skibet, om han kunne hjælpe med at male skibet, da de havde fået afbud. Klageren vidste, at han ville få en rigtigt hård dag med mange smerter – men med den følelse at kunne hjælpe andre og den følelse at være kasseret af samfundet – hvorfor han sagde ja. Han pakkede en lille taske med Pamol samt nogle gamle Oxynorm 20 mg tabletter, som han brugte, som akut medicin, samt en ny flaske cannabisolie. Da han ankom til skibet, tog han sit korset på. Han har anført, at det er en skam, at man ikke kan se hans ansigtsudtryk, da han sprang ned på flåden, idet han fik et jag. Han anvendte en letvægtsstige, som alene vejer 5-6 kg. Han foretog i løbet af dagen ingen tunge løft. Han havde flere pauser, og han hvilede ud i den seng, som båden har anskaffet til dette formål. Han blev noget høj af alt den medicin, som han tog i dagens løb. Ved 18.30 tiden ringede han til en ven for at høre, om vennen ville køre ham hjem, da han havde mange smerter. De næste to dage havde han mange smerter og et enkel krampeanfald. Det tog ham en uge at komme sig over det, som han lavede på båden.

Klageren har i funktionsskema af 14/4 2020 oplyst, at han kan "Gå: til dels, ca. 15 min under smerter, sidde: til dels, ca. 20 min uden smerter, stå: til dels, ca. 15 min uden smerter … **Klatre på stiger, gå på trapper etc.:** Nej, Trapper efter et eller to etager, så får jeg ondt, **Bøje dig fremover:** Nej, får ondt i lænden men træner hele tiden på at få en stærkere ryg … **Sidde på hug**: Nej, har svært ved at holde balancen … **Løfte noget over skuldrene**: Nej, får ondt i ryggen … **Gå på ujævnt underlag/terræn** - Ja, ingen problemer hvis jeg går roligt og nogle dage bruger jeg rollator … **Hvor meget kan du løfte/bære?** Før skaden nemt 60 kg og efter skaden 15-20 kg max på gode dage"**.**

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 20/5 2020 fremgår det, at "Efter min vurdering er der overensstemmelse mellem de subjektive klager og de objektive fund. [Klageren] har symptomer på lænderyglidelse på degenerativ basis og med meddelte gener til begge ben. Som for-

ventet er symptomerne fluktuerende i intensitet og i et vist omfang afhængigt af den fysiske belastningsgrad. Behovet for støtte ved rollator må findes i smertelindring ved let foroverbrøjning, idet der ikke er påvisbare neurologiske udfald, som skulle begrænse gangfunktionen. [Klageren] har tidligere oplevet vaso-vagalt udløste krampeanfald ved smerteprovokation (hypereksitabilitetsanfald). Efter min vurdering kan den nuværende tilstand fastholdes ved fortsat aktiv træningsindsats, om end grundlidelsens karakter vil indebære risiko for en gradvis forværring over tid. Der er ikke aktuelt grundlag for anden behandling. Efter min vurdering er der ikke hindringer for en hensyntagende arbejdsprøvning til afsøgning af muligheder for en tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Tilstanden har været stabil i en årrække, og [klageren] har et godt indblik i egne begrænsninger, som kan bidrage til vurdering af evt. skånebehov, herunder at undgå længerevarende statisk og dynamisk belastning af rygsøjlen".

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Selskabet har i 10 år ydet klageren dækning. Selskabet har ikke sandsynliggjort, at selskabets oprindelige afgørelse byggede på alt for lempelige vurderinger af klageren og således har haft kulancemæssigt præg. I en sådan situation er det selskabet, der skal bevise, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens forhold, som fører til, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at selskabet har bevist, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens helbredsmæssige situation, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af helbredsbetingede ydelser pr. 1/7 2020.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem de gener og funktionsbegrænsninger – som klageren har oplyst til selskabet og læger – og de aktiviteter, der fremgår af videomaterialet, og som er beskrevet i observationsrapporten. Nævnet bemærker, at klageren herved har bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at klageren ifølge observationsmaterialet har et højt aktivitetsniveau og i betydeligt omfang hjælper med at udføre håndværksmæssige arbejdsopgaver på hus og båd. Klageren er observeret i byggemarkeder, hvor han købte byggematerialer, han ses siddende på hug og med armen over skulderhøjde. Klageren er observeret ved sit hus arbejdede på en stige, hvor han to dage i træk gik og ned ad stigen over 20 gange. På en dag er klageren observeret, hvor han sammen med andre personer var i gang med at male et større skib fra en flydepram. I den forbindelse udførte han ubesværet arbejde i stillinger, som ikke stemmer overens med hans oplysninger om sit funktionsniveau. Uanset at arbejdsopgaverne kan betegnes som hobbyprojekter, er der tale om aktiviteter i et omfang – både tids- og belastningsmæssigt – som klart går ud over det, der kan betegnes som almindelige daglige gøremål. De beskrevne aktiviteter er af en sådan karakter, at de efter nævnets opfattelse vil kunne omsættes til en erhvervsaktivitet.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at klageren har oplyst, at han nogle dage bruger rollator, men at han i observationsmaterialet alene er set anvende rollator i forbindelse besøg på hospital, hvor der skulle udarbejdes speciallægeerklæring til selskabet. Tidligere samme dag er klageren observeret gående uden synlige begrænsninger. Nævnet bemærker, at klagerens bruge af stige og malerarbejde – herunder på knæ – ikke giver indtryk af en person, der regelmæssigt har behov for rollator for at kunne bevæge sig.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren arbejder 6 timer om ugen som frivillig fitnessinstruktør, og at han – sammenholdt med de observerede aktiviteter, der i et betydeligt omfang kan sidestilles med arbejdsaktivitet – bør kunne varetage et erhvervsarbejde på mindst halv tid.

Nævnet bemærker, at det fremgår af den neurokirurgiske speciallægeerklæring, at klageren er stabil, og at der ikke er hindringer for en arbejdsprøvning med henblik på en tilbagevendende til arbejdsmarkedet.

<u>Ophævelse af forsikringsdækning/illoyal adfærd</u>

Ankenævnet *for* Forsikring

30. 95881

Nævnet har ved tidligere kendelser fastslået, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikringstagers forsikring, som dækker erhvervsevnetab. En sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til, at forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver en vis grovhed i den udviste adfærd, ligesom der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende. Nævnet henviser til sin afgørelse i 91495.

Nævnet finder med henvisning til klagerens oplysninger til selskabet om sin helbredstilstand og arbejdsevne sammenholdt med klagerens aktiviteter i forbindelse med selskabets observationer af klageren, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har ophævet erhvervsevnetabsdækningen med henvisning til, at klageren har afgivet urigtige oplysninger og i væsentlig grad har tilsidesat sin loyale oplysningspligt.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings